

LR Seimo Užsienio reikalų komitetui

2024 m. balandžio 23 d., Nr. 24-033AR

LR Seimo Socialinių reikalų ir darbo komitetui

LR Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetui

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ĮSTATYMO „DĖL UŽSIENIEČIŲ TEISINĖS PADĖTIES“ NR. IX-2260 26, 35, 41, 42, 44, 53, 107 STRAIPSNŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIVP-3352

Lietuvos verslo konfederacija (toliau – LVK) kreipiasi dėl ketinamo svarstyti Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ Nr. IX-2260 26, 35, 41, 42, 44, 53, 107 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3352 (toliau – Įstatymo projektas) ir žemiau teikia savo pastabas bei pasiūlymus.

1. Dėl lietuvių kalbos reikalavimo užsieniečiams.

Įstatymo projekto 1 straipsniu papildomas Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ (toliau – Įstatymas) 26 straipnis 3³ dalimi, kurioje siūloma nustatyti, kad *užsieniečiui, kuris Lietuvos Respublikoje pragyveno 5 metus, turėdamas teisę būti ar gyventi Lietuvos Respublikoje patvirtinančius dokumentus, ir kuris nesikreipė dėl leidimo nuolat gyventi Lietuvos Respublikoje išdavimo, leidimas laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje išduodamas arba keičiamas, jeigu užsienietis pateikia valstybinės kalbos mokėjimą patvirtinančius dokumentus.*

LVK sutinka su tuo, kad sparčiai daugėjant užsieniečių Lietuvoje, reikalinga užsieniečių integracijos sistemą pritaikyti šiandienos poreikiams, kad sėkminga integracija yra svarbus valstybės ir visuomenės saugumo uždavinys, o valstybinės kalbos mokėjimas būtų kaip tik vienas iš sėkmingos integracijos požymių. Tačiau LVK vertinimu, valstybinės lietuvių kalbos mokėjimas kai kuriuose verslo sektoriuose dirbantiems užsieniečiams būtų perteklinis ir neproporcingas reikalavimas, pavyzdžiui, tarptautinio transporto sektoriuje dirbantiems trečiųjų šalių vairuotojams, kurie didžiąją dalį darbo ir poilsio laiko praleidžia ne Lietuvos teritorijoje. Atkreiptinas dėmesys, kad Lietuvos įmonėse dirbančių ir tarptautinio transporto paslaugas užsienio šalyse teikiančių vairuotojų darbas organizuojamas ciklais, t. y. 4-8 savaites vairuotojai praleidžia komandiruotėje užsienio šalyse, po šio laikotarpio – 2-4 savaites savo šalyje. Tarp šių ciklų vairuotojų užsieniečių buvimas Lietuvoje trunka keletą dienų, o per metus atitinkamai gali siekti net ne pilną mėnesį. Nepaisant to, kad Įstatymo 107 straipsnis numato, kad *Lietuvos Respublika sudaro sąlygas užsieniečių, kurie turi leidimą gyventi, integracijai į valstybės politinį, socialinį, ekonominį ir kultūrinį gyvenimą įstatymų nustatyta tvarka*, aukščiau minėti užsieniečiai (vairuotojai) dėl minimalaus buvimo Lietuvoje neturi objektyvių sąlygų didesne apimtimi naudotis viešosiomis paslaugomis, įsitraukti į valstybinį visuomeninį ir politinį gyvenimą, neplanuoja vieni ar su savo šeimomis nuolat gyventi Lietuvoje.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, siūlytina Įstatymo projekto 1 straipsnį papildyti nuostata, kad reikalavimas dėl valstybinės kalbos mokėjimo būtų taikomas tik tiems užsieniečiams, kurie fiziškai pragyveno Lietuvoje ilgiau nei 5 metus, o tiems, kurie *de facto* Lietuvoje negyvena bei neketina to daryti praėjus ilgesniam nei 5 metų darbo Lietuvoje laikotarpiui – minėto reikalavimo netaikyti.

2. Dėl galimybės keisti darbdavį įmonių grupėse.

Įstatymo 44 straipsnio 6 dalyje siūloma įtvirtinti, kad *prašymą leisti pakeisti darbdavį užsienietis gali pateikti praėjus ne anžiau kaip 6 mėnesiams nuo leidimo laikinai gyventi išdavimo dienos*. Suprantame, kad toks reikalavimas gali būti tikslingas griežtinant darbdavio atsakomybę įdarbinamo užsieniečio atveju, tačiau manome, kad vykstant įmonių plėtrai, steigiant naujas ir dukterines įmones, filialus, turi būti sudarytos lanksčios sąlygos užsieniečiui keisti darbdavį tarp tai pačiai įmonių grupei per akcininkus ar kitus galutinius naudos gavėjus priklausančių įmonių. Tai būtų itin aktualu, pavyzdžiui, Lietuvoje veikiančioms didžiosioms krovinių kelių transporto įmonėms, išsiskiriančioms savo pajėgumais visos Europos Sąjungos lygiu. Šių įmonių nuolatinė plėtra, teikiamų paslaugų ir veiklos įvairovė sąlygoja nuolatinis reorganizacijos ir restruktūrizacijos procesus – steigiamos naujos ir dukterinės įmonės, filialai bei kiti antriniai verslo subjektai. Siekiant užtikrinti efektyvią tokių įmonių veiklą, reikalingos lanksčios sąlygos iš užsienio atvykusių asmenų darbiui skirtinguose verslo subjektuose, veiksmingai išnaudojant Įstatyme, Darbo kodekse ir kituose teisės aktuose įtvirtintą darbo keliams darbdaviams sutarčių institutą.

Pritariame aukščiau minėtam pakeitimui, tačiau siūlome jį papildyti ir išdėstyti taip:

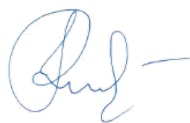
„6. Jeigu užsienietis, kuriam leidimas laikinai gyventi išduotas pagal šio straipsnio 1 dalies 2 punktą, pageidauja pakeisti darbdavį arba darbo funkciją pas tą patį darbdavį, jis turi pateikti Migracijos departamentui prašymą leisti pakeisti darbdavį ar darbo funkciją. Patikrinęs, ar užsienietis atitinka šio straipsnio 1 dalies 2 punkte nustatytas sąlygas, o tais atvejais, kai turi būti priimtas šio straipsnio 1 dalies 2 punkto c papunktyje nurodytas Užimtumo tarnybos sprendimas, patikrinęs, ar šis sprendimas priimtas, Migracijos departamentas priima sprendimą dėl leidimo pakeisti darbdavį ar darbo funkciją ne vėliau kaip per vieną mėnesį nuo prašymo pateikimo dienos. Šis sprendimas galioja vieną mėnesį nuo jo priėmimo dienos. Prašymą leisti pakeisti darbdavį užsienietis gali pateikti praėjus ne mažiau kaip 6 mėnesiams nuo leidimo laikinai gyventi išdavimo dienos, išskyrus šio Įstatymo 50 straipsnio 2¹ dalyje nustatytais atvejais, **taip pat kai darbdavio ar darbo funkcijos keitimas vykdomas tarp tai pačiai įmonių grupei priklausančių įmonių.**“

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, maloniai prašome įvertinti pateiktas pastabas ir pasiūlymus dėl Įstatymo projekto tobulinimo. Esant poreikiui esame pasirengę diskutuoti.

Dėkojame už bendradarbiavimą.

Pagarbiai

Generalinė direktorė

Ineta Rizgelė